

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 218.731 van 29 maart 2012
in de zaak A. 193.272/XII-5883**

In zake: de VZW STICHTING VOOR HEDENDAAGSE MUSICAL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Isabelle Vandeschoor
kantoor houdend te 9000 Gent
Lange Kruisstraat 6 F
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VLAAMSE GEMEENSCHAP
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom De Sutter
kantoor houdend te 9000 Gent
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij

de VZW MUSICAL VAN VLAANDEREN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Ciska Servais en Marc Van Looveren
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Roderveldlaan 3
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 6 juli 2009, strekt tot de nietigverklaring van artikel 22, 4°, van het besluit van de Vlaamse regering van 24 april 2009 houdende de subsidiëring van kunstenorganisaties, organisaties voor kunsteducatie, organisaties voor sociaal-artistieke werking, periodieke publicaties en steunpunten in de periode van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2012, “beperkt tot het onderdeel [waarbij] subsidies [worden verleend] aan organisaties voor

muziektheater, en meer in het bijzonder [de] subsidie toegekend aan de vzw Musical van Vlaanderen”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 199.198 van 23 december 2009 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit verworpen.

De verzoekende partij heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De vzw Musical van Vlaanderen heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 25 maart 2010. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur Werner Wymeersch heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 januari 2012.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Lindsey Parmentier, die loco advocaat Isabelle Vandeschoor verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Tom De Sutter, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Philippe Van Wesemael, die loco advocaat Ciska Servais verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoekster heeft statutair tot doel:

“het genre ‘musical’ op de volgende wijzen te bevorderen.

1. bijdrage aan de creatie van nieuwe musicals in België en meer specifiek in Vlaanderen. Hierdoor kan het genre ‘musical’ zich professioneel ontwikkelen als kunstvorm en bedrijfseconomisch geheel.
2. bijdrage aan het inhoudelijk vertrekken [*sic*] van een musical vanuit een Belgisch cultureel erfgoed.
3. bijdrage aan de internationale verspreiding van musicals.”

3.2. De vzw Musical van Vlaanderen dient een aanvraag in voor het verkrijgen van een meerjarige subsidie in het kader van het Kunstendecreet van 2 april 2004. Zij vraagt een jaarlijkse subsidie van 3.650.000 euro.

De beoordelingscommissie Muziektheater beoordeelt het dossier van tussenkomende partij “conform de decretale beoordelingscriteria [...] als goed” en stelt voor “om de organisatie te subsidiëren”.

Het agentschap Kunsten en Erfgoed beoordeelt het beleidsplan van tussenkomende partij “op zakelijk vlak als onvoldoende” en adviseert “om de organisatie niet te subsidiëren”.

Vervolgens is tot het volgende geïntegreerd ontwerp van beslissing gekomen:

“1. Definitief zakelijk advies

Het agentschap beoordeelt, conform de decretale beoordelingscriteria, het ingediende beleidsplan op zakelijk vlak als onvoldoende. Rekening houdend met alle elementen in het zakelijke advies adviseert het agent-

schap om de organisatie te subsidiëren voor zover de beoordelingscommissie subsidiëring ook opportuun acht.

2. Definitief artistiek advies

Conclusie: de beoordelingscommissie beoordeelt, conform de decretale beoordelingscriteria, dit dossier als goed. Rekening houdend met alle elementen in het artistieke advies adviseert de beoordelingscommissie om de organisatie te subsidiëren.

3. Geïntegreerd ontwerp van beslissing

De beoordelingscommissie Muziektheater en het agentschap adviseren om de organisatie te subsidiëren maar niet voor het volledige gevraagde bedrag. Dit is gevolg van het feit dat er zeer scherpe keuzes moeten gemaakt worden. Bovendien meent de commissie dat stagnatie van het muziektheaterlandschap moet vermeden worden en kansen op grotere diversiteit gestimuleerd.”

3.3. Bij artikel 22 van het bestreden besluit verleent de Vlaamse regering aan negen organisaties voor muziektheater subsidies voor het geheel van hun werking voor de periode van 1 januari 2010 tot 31 december 2012. Het minimumbedrag dat per werkingsjaar aan de vzw Musical van Vlaanderen wordt toegekend, wordt in artikel 22, 4°, bepaald op 2.450.000 euro.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep - Ratione temporis - Ratione materiae

4. De tussenkomende partij werpt een exceptie van ontvankelijkheid wegens laattijdigheid van het annulatieberoep op en zij betwist ook de ontvankelijkheid van het beroep *ratione materiae* omdat het bestreden besluit niet bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad. Deze excepties worden op beredeeerde wijze verworpen in het auditoraatsverslag. Tussenkomende partij dient geen laatste memorie in. In die omstandigheden kan de Raad van State ermee volstaan het standpunt van de auditeur bij te vallen, aldus vaststellen dat verzoeker de Raad van State heeft geadieerd binnen zestig dagen na de effectieve kennisname van de bestreden beslissing die daartoe voorts niet in het Belgisch Staatsblad moest worden gepubliceerd, en dienvolgens de excepties te verwerpen.

V. Ontvankelijkheid van het beroep - Belang

Standpunt van de partijen

5. In de memorie van antwoord werpt verwerende partij een exceptie van ontvankelijkheid op wegens gebrek aan belang, aangezien verzoekster zelf geen aanvraagdossier heeft ingediend. Het nadeel van verzoekster - geen subsidies om musicals te maken - kan niet worden verholpen door de nietigverklaring van de bestreden beslissing. In zoverre verzoekster verwerende partij een foutieve, dan wel misleidende communicatie verwijt waardoor zij heeft afgezien van het indienen van een aanvraagdossier, dan kan dit desgevallend aan de orde komen bij een burgerlijke rechtbank ter gelegenheid van een vordering tot schadevergoeding, maar niet voor de Raad van State ter gelegenheid van de beoordeling van de toekenning van een subsidie aan een andere organisatie. Het valt niet in te zien hoe de vordering van verzoekster tot gevolg kan hebben dat verwerende partij ertoe zou zijn gehouden de volledige sector van het muziektheater toe te laten een nieuwe aanvraag in te dienen en aldus een nieuwe aanvraagperiode open te stellen.

6. Tussenkomende partij werpt in haar toelichtende memorie een gelijkaardige exceptie op. Zij wijst er vooreerst op dat een belang dat er uitsluitend in bestaat één of meer middelen gegrond te horen verklaren teneinde met goed gevolg een procedure in schadevergoeding te kunnen opstarten voor de burgerlijke rechter niet volstaat om een ontvankelijk beroep in te stellen. Voorts benadrukt zij tevens dat de onregelmatigheid van het bestreden besluit er niet toe kan leiden dat een nieuwe aanvraagperiode wordt georganiseerd. Een eventuele vernietiging zal er niet toe leiden dat verzoekster alsnog een dossier kan indienen.

7. Verzoekster motiveert in de memorie van wederantwoord haar persoonlijk en rechtstreeks belang in de eerste plaats door te stellen dat haar belang “zich in grote mate vormt door de gevolgen van de gevorderde vernietiging”. Het nuttig effect wordt immers niet alleen bepaald door de vernietiging op zichzelf van de beslissing, maar eveneens door de annulatiemiddelen waarvan het gegrond bevinden tot de vernietiging heeft geleid, alsmede tot het rechtsherstel dat daaruit zou volgen. Hoewel de vernietiging in ieder geval belangrijk is omdat

deze een recht tot schadevergoeding opent, is het hieruit afgeleide belang niet de eerste beweegreden van verzoekster tot handelen.

Vooreerst heeft zij wel degelijk belang bij de directe gevolgen van de vernietiging omdat dit concreet betekent dat er geen subsidies worden toegekend aan tussenkomende partij. Zij wordt immers zeer ernstig benadeeld door de toekenning van zeer hoge subsidies aan de tussenkomende partij, die absoluut marktversturend zullen werken indien deze gehandhaafd zouden blijven.

Voorts heeft zij belang bij de indirecte rechtsgevolgen van deze beslissing. Verwerende partij dient immers na vernietiging van het bestreden besluit (minstens wat de sector muziektheater betreft) bij het nemen van een nieuwe beslissing, teneinde haar onzorgvuldigheid en fouten passend te herstellen, de volledige sector toe te laten een nieuwe aanvraag in te dienen en aldus een nieuwe aanvraagperiode open te stellen.

8. Verzoekster benadrukt in de laatste memorie nog dat, zelfs indien zij bij het overdoen van de procedure op de gronden aangevoerd in haar eerste drie middelen en vijfde middel, niet zou worden betrokken, dit haar niet het rechtens vereiste belang ontnemt. Haar belang bestaat alsdan in het feit dat de zeer hoge toegekende subsidies aan één organisatie, desgevallend herverdeeld zullen worden of minstens een stuk lager zullen liggen, waardoor het zeer ernstig marktversturend element zal wegvallen. De concurrentiepositie van tussenkomende partij zal in dit geval meer in evenwicht geplaatst zijn ten opzichte van de andere musicalproducenten die niet of niet in dezelfde mate subsidies ontvangen.

Beoordeling

9. De bestreden beslissing doet verzoekster een concurrentienadeel lijden doordat de tussenkomende partij een aanzienlijke structurele subsidie verkrijgt en zij niet.

Dit is evenwel een nadeel dat verzoekster allereerst en voornamelijk aan zichzelf te wijten heeft en dat dan ook niet vermag een rechtmatig belang bij het beroep te schragen. Anders dan tussenkomende partij heeft zij nu

eenmaal geen dergelijke subsidie aangevraagd, wijl zij er ook voor in aanmerking kwam.

Het zou alleen anders zijn in zoverre verzoekster voor haar verzuim om zelf ook een structurele subsidie aan te vragen, een deugdelijke reden mocht hebben. Slechts de onwettigheid die verzoekster in het vierde middel aanvoert, kan eventueel als zulk een reden gelden. Namelijk bekritiseert zij daarin de handelwijze van verwerende partij in die zin dat laatstgenoemde een vaste beleidslijn inzake het niet-structurele subsidiëren van een organisatie die zich wijdt aan het produceren van musicals, eenzijdig en zonder hieraan de nodige communicatie te geven, zou hebben gewijzigd, zodat volgens verzoekster, alle andere musicalproducenten, behalve één grote marktspeler, geen aanvraag meer hebben ingediend voor het verkrijgen van een structurele subsidie. Het is een middel dat, indien het gegrond is, kan verschonen dat verzoekster zelf geen aanvraagdossier heeft ingediend.

10. In de overige aangevoerde middelen formuleert verzoekster enkel kritiek op de subsidiëring van tussenkommende partij. Die kritiek kan niet vergoelijken dat verzoekster zelf geen subsidie heeft aangevraagd en aldus zichzelf uitsloot van de mogelijkheid om een structurele subsidie toegekend te krijgen. In die omstandigheden mist zij het rechtens vereiste belang.

Daaraan verandert niets het feit dat een vernietiging haar hoe dan ook -al is ze uitgesproken op grond van een ander dan het vierde middel- tot voordeel zou kunnen strekken in de mate dat, mogelijk, de verwerende partij na de vernietiging ertoe zou beslissen de aanvraagprocedure helemaal te hernemen.

Dit feit vermag immers niet weg te cijferen dat het belang van verzoekster op haar eigen nalatigheid teruggaat en dat het beroep haar moet toelaten dit verzuim goed te maken. In dit licht bekeken is het vermelde voordeel te indirect en ontoereikend om een afdoende belang te verantwoorden.

Dit is zelfs zo indien die subsidiëring van de anderen marktverstoring zou zijn. Dan nog immers heeft verzoekster het in de eerste plaats door eigen keuze uitgesloten, een mogelijke adressaat te zijn van de bestreden beslissing.

sing en heeft zij ook het eventuele concurrentienadeel aan haar eigen nalatigheid te wijten.

11. In zoverre verzoekster ten slotte van oordeel is er belang bij te hebben om de bestreden beslissing bij een arrest van de Raad van State onwettig te horen verklaren om vervolgens op grond van deze met gezag van gewijsde beklede uitspraak een vordering tot schadevergoeding voor de gewone rechter kracht bij te zetten, gaat het om een voordeel dat niet verbonden is met het doen verdwijnen van de bestreden beslissing uit het rechtsverkeer, maar uitsluitend met het gegrond horen verklaren van een middel. Een dusdanig, alleen als onrechtstreeks te kwalificeren belang, volstaat niet voor de ontvankelijkheid van voorliggend beroep.

12. Uit het voorgaande volgt dat de ontvankelijkheid van het beroep staat of valt met de beoordeling van het vierde middel. De verwerping van dat middel, die hierna zal blijken, heeft tot gevolg dat de overige middelen geen onderzoek meer behoeven.

VI. Onderzoek van het vierde middel

Uiteenzetting van het middel

13. In het vierde middel wordt de schending aangevoerd van het *patere legem*-beginsel, het vertrouwens-, rechtszekerheids-, gelijkheids- en onpartijdigheidsbeginsel en daarmee samenhangend de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Samengevat voert verzoekster in dit middel aan dat “de Vlaamse Minister zijn vaste beleidslijn inzake het niet-structurele subsidiëren van een organisatie die zich wijdt aan het produceren van musicals, eenzijdig en zonder hieraan de normale communicatie, mededeling of ruchtbaarheid te geven [heeft] gewijzigd, zodat behoudens één grote marktspeler, alle andere musicalproducenten, groot of klein, commercieel of niet-commercieel, geen aanvraag meer hebben ingediend voor het verkrijgen van een structurele subsidie”.

Een dergelijke handelwijze is volgens verzoekster strijdig met de aangevoerde beginselen. De administratieve overheid “dient [...] haar eigen reglement dat zij genomen heeft, in haar latere beslissingen te eerbiedigen”. Verwerende partij “negeerde al minstens de bindende kracht van de adviezen van de beoordelingscommissies”. Fundamenteel voor verzoekster is de schending van het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel: “de hele sector inzake musicals [was] overtuigd [...] dat de Minister géén musicals structureel subsidieert, en dan zeker géén commerciële musicals”. Deze beleidslijn wordt gewijzigd “maar ... laattijdig en als het ware binnenskamers” terwijl “de burger niet kan worden geacht te zijn gebonden door normen of beleidsbeslissingen die niet werden bekendgemaakt of die laattijdig werden bekendgemaakt”. Volgens verzoekster moeten “gerechtvaardigde verwachtingen die door het bestuur bij de rechtsonderhorigen zijn gewekt, [...] worden gehonoreerd”. Het is weinig ernstig dat de minister zijn mededelingen tot subsidiëring - klaarblijkelijk individueel en niet openbaar - tijdig heeft gedaan aan tussenkomende partij, maar niet op een eerlijke, voor iedereen toegankelijke en consulteerbare berichtgeving aan andere mogelijke kandidaat-subsidieaanvragers. Volgens verzoekster “[kan] deze gewijzigde beleidslijn niet afdwingbaar [zijn]” en is het gelijkheidsbeginsel door die handelwijze geschonden.

Verzoekster verwijst ten slotte nog naar de volgende elementen waaruit zou blijken dat de minister tevens niet onpartijdig heeft gehandeld:

- De wijziging van de samenstelling van de beoordelingscommissie Muziektheater door het mandaat van een lid dat herhaaldelijk het subsidiebeleid had bekritiseerd niet te verlengen en hem te vervangen door een zanger en hoofdrolspeler in diverse producties van Music Hall.
- Een interview na het afsluiten van de aanvraagperiode waarin de minister bevestigt dat hij subsidies voor een commercieel huis ziet zitten, dat de keuze voor wie de subsidie zal krijgen beperkt zal zijn, dat hij het opduiken van een andere mogelijke grote commerciële speler onmogelijk acht en stelt dat dit voor de volgende regeerperiode zal zijn.
- De toekenning van bijkomende projectsubsidies aan de groep Music Hall op 20 januari 2009.

- De berichtgeving in de pers dat het geen verrassing is dat subsidies naar Musical van Vlaanderen zijn gegaan en dat iedereen dit reeds kon vermoeden bij de opening van de theatertoren op 10 september 2008 in de Capitole te Gent.
- De toespraak van de minister bij die opening op 10 september 2008 waaruit reeds blijkt dat de Vlaamse overheid een “beperkte subsidie-injectie” zal toekennen aan tussenkomende partij, wat voor het afsluiten van de aanvraagprocedure is en voor het verkrijgen van de adviezen en zonder het degelijk berichten van de markt van de gewijzigde politiek.
- Een interview begin 2008 waar de minister “de mond vol heeft” van de komende producties van tussenkomende partij.

14. In de memorie van wederantwoord herhaalt verzoekster haar middel en gaat zij in tegen de verwerping door de Raad van State van eenzelfde middel in een schorsingsarrest nr. 199.456 van 12 januari 2010 inzake nv Studio 100.

Zo stelt verzoekster vast, wat het *patere legem*-beginsel betreft, dat de Raad van State in het arrest nr. 199.456 heeft gesteld dat dit beginsel niet zou gelden ten aanzien van een beleidslijn, zonder tegen die vaststelling nog iets in te brengen.

Voorts betoogt verzoekster dat na het schorsingsarrest nr. 153.326 van 9 januari 2006 in een eerdere procedure, waarin weliswaar het middel van gebrekkige motivering *prima facie* ernstig werd bevonden, de Vlaamse overheid een nieuwe vervangende beslissing heeft genomen op 20 januari 2006, waarin haar op zeer beperkte wijze een subsidie werd verleend, die beperkt was tot het onderdeel van de experimentele musical. Verzoekster herhaalt dat zowel in die beslissing als in de persmededeling van 20 januari 2006 nog steeds werd verwezen naar de beleidslijn inzake cultuurindustrieën. Niettegenstaande het Kunstendecreet aan organisaties voor muziektheater “vanzelfsprekend” toelaat een aanvraag tot subsidiëring in te dienen, werd deze mogelijkheid volgens haar “de facto uitgesloten voor de commerciële musicalproducenten, die doorverwezen werden naar cultuurinvest”.

Verzoekster voegt als aanvullend stuk een e-mail toe van de persverantwoordelijke van de Vlaamse opera van 6 juli 2009. Deze bevestigt daarin dat, enerzijds, de vaste beleidslijn van de minister van Cultuur nog steeds bij eenieder als regel gold, met name dat musicals niet werden gesubsidieerd binnen het Kunstendecreet en, anderzijds, dat niemand op de hoogte was van deze bijgestuurde beleidslijn. De Vlaamse overheid heeft volgens verzoekster “de sector van musicalverenigingen steeds en jarenlang bevestigd dat subsidiëring van commerciële spektakels enkel kon via Cultuurinvest, maar niet via structurele subsidies (waar bvb. experimentele, lees niet commerciële, musicals wel in aanmerking konden voor komen, conform de beslissing van 20.01.2006)”. Het gaat volgens haar wel degelijk om een vaststaande beleidslijn, die nooit werd bijgesteld, ook niet na de beslissing van de Raad van State van 9 januari 2006 en de nieuwe vervangende beslissing van 20 januari 2006.

Slechts één musicalvereniging was dan volgens haar op de hoogte van de gewijzigde beleidslijn. De omstandigheid dat “de bestreden beslissing werd voorbereid door een commissie advies en onderschreven door andere leden van de Vlaamse Regering” kan volgens haar “aan deze onweerlegbare vaststelling weinig veranderen”, zodat zij de visie vervat in het arrest nr. 199.456 niet kan volgen.

15. In de laatste memorie blijft verzoekster erbij dat, “zelfs wanneer het Kunstendecreet wel degelijk openstaat voor niet-commerciële musicals, zoals algemeen geweten sedert het arrest van [de] Raad nr. 153.326 [van] 9 januari 2006 [...], dat intussen en sedertdien een duidelijke gewijzigde beleidslijn is verkondigd door de desbetreffende overheid, zodat er wel degelijk naderhand sprake is van een vaste gedrags- of beleidslijn, welke thans plots eenzijdig werd gewijzigd in de bestreden beslissing, zonder hiervan enige kenbaarheid te geven aan de betrokken doelgroep”. De schending van het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel “is aldus onmiskenbaar”.

Verzoekster handhaaft ook de aangevoerde schending van het gelijkheidsbeginsel. Er werd “niet gecommuniceerd door de betrokken overheid aan de sector dat verwerende partij thans wel opnieuw overweegt om commerciële musicals wel te subsidiëren. Een dergelijke beslissing betreft een wijziging van

de voorheen bestaande beleidslijn, zodat deze gelijkelijk op een voor eenieder toegankelijke wijze diende te worden gecommuniceerd, quod non. Verwerende partij legt geen enkel bewijs voor van een perscommuniqué, noch van enige publicatie. Dat voorheen dergelijke musicalinitiatieven niet konden worden gesubsidieerd, wordt terdege aangetoond door alle verslaggeving in de sector en de pers, welke worden megedeeld in het dossier van verzoekende partij”.

Beoordeling

16.1. Verzoekster noemt het *patere legem*-beginsel geschonden omdat het bestuur een inbreuk heeft gepleegd op “reglementen die zij vooraf tot stand heeft gebracht”, zonder nader te preciseren om welke reglementen het dan wel mag gaan. Een beleidslijn kan alleszins niet zonder meer als een “reglement” aangemerkt worden. In die mate is het middel niet ontvankelijk.

16.2. Voor zoveel verzoekster verwijst naar de “bindende kracht van de adviezen van de beoordelingscommissies” of minstens naar het negeren ervan, bespeurt de Raad nergens in de regelgeving een element dat van die adviezen bindende adviezen zou maken. Hoe dan ook heeft verzoekster om de *sub* 10 gegeven redenen geen belang bij dit onderdeel van het vierde middel, dat immers enkel betrokken is op de subsidiëring van welbepaald tussenkomende partij en vreemd is aan de argumentatie waarom zij zelf geen dossier heeft ingediend. Ook in die mate is het middel onontvankelijk.

17.1. Verzoekster voert voorts de schending aan van het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel, omdat verwerende partij plots zou hebben afgeweken van een “vaste beleidslijn” zonder hiervan enige kenbaarheid te geven aan de betrokken doelgroep.

17.2. In het inleidend verzoekschrift heet het over de strekking van de vermeende beleidslijn “inzake het niet-structurele subsidiëren van een organisatie die zich wijdt aan het produceren van musicals”, dat “het evident [is] dat de hele sector inzake musicals overtuigd was dat de minister géén musicals structureel subsidieert”, van welke musicalproducent ook, “groot of klein, commercieel of niet-commercieel”. In de memorie van wederantwoord stelt verzoekster dan

weer aan de kaak dat de mogelijkheid om via het Kunstendecreet subsidies te verkrijgen, ook na het arrest nr. 153.326 van 9 januari 2006 van de Raad van State, *de facto* werd uitgesloten “voor commerciële musicalproducenten” en stelt zij dat “subsidiëring van commerciële spektakels enkel kon via Cultuurinvest, maar niet via structurele subsidies” waar “niet commerciële musicals wel in aanmerking konden voor komen, conform de beslissing van 20.01.2006”. In de laatste memorie erkent zij dat sedert het voormelde arrest, uitgesproken naar aanleiding van een verzoek tot schorsing van harentwege van een vorige weigering om haar musicalwerking structureel te subsidiëren, het “algemeen geweten” is dat “het Kunstendecreet wel degelijk openstaat voor niet-commerciële musicals”. Volgens die laatste memorie betreft de niet deugdelijk gecommuniceerde wijziging in de beleidslijn “dat verwerende partij thans wel opnieuw overweegt om commerciële musicals wel te subsidiëren”.

Een eerste vaststelling mag zijn, dat verzoekster niet uitblinkt in nauwkeurigheid omtrent de inhoud van de zogenaamde beleidslijn van de verwerende partij.

17.3. De oorspronkelijke stelling in het middel, dat verwerende partij “een organisatie die zich wijdt aan het produceren van musicals” hoegenaamd niet zou willen subsidiëren, heeft verzoekster in haar memories gaandeweg verlaten.

Terecht.

Immers stelt de Raad van State samen met verwerende partij vast dat, zelfs al zou verwerende partij ooit dergelijke beleidslijn hebben gehanteerd, verzoekster met succes een eerdere weigering tot subsidiëring bij de Raad van State heeft aangevochten blijkens, eerst, het reeds vermeld schorsingsarrest en, vervolgens, de nietigverklaring bij arrest nr. 163.637 van 16 oktober 2006. Die procedure heeft aangetoond dat verzoekster voldoet, minstens voldeed, aan de criteria van het Kunstendecreet om voor subsidiëring in aanmerking te komen en dat het minstens zeer twijfelachtig was om tegen haar aanvraag een dergelijke beleidslijn tegen te werpen.

Verwerende partij heeft op 20 januari 2006 aan verzoekster een subsidie toegekend van 250.000 euro per jaar voor experimentele musical en daarbij opgemerkt “dat de tweejarige periode bovendien alle mogelijkheden open houdt voor [verzoekster] om eventueel een nieuwe aanvraag tot *structurele* ondersteuning te doen *binnen het Kunstendecreet* vanaf 2008” (cursivering door de Raad van State). In de persmededeling van die dag, waar verzoekster zelf naar verwijst, wordt die verwijzing naar een verdere structurele ondersteuning herhaald en heet het dat de beleidslijn nog “volop wordt ontwikkeld”.

Met betrekking tot dit laatste zij vastgesteld dat verzoekster in haar eerdere procedure bijgevallen werd door de Raad van State die overwoog “dat, daargelaten de vraag of het element ‘nieuwe beleidslijn’ in de plaats kan komen of toegevoegd worden aan de criteria opgesomd in artikel 8 van het kunstendecreet, niet wordt verduidelijkt wat die nieuwe beleidslijn inhoudt; dat de tekst ervan niet bij de bestreden beslissing gevoegd is; dat zelfs indien verzoekster die beleidslijn, welke vervat zou zijn in de ‘beleidsnota cultuur 2004-2009’, zou kennen, deze ook niet van een zodanige precisie is -overigens moet een werkgroep ze nog verder uitwerken- dat verzoekster louter door ze te raadplegen te weten kan komen waarom precies de Vlaamse Regering van gedetailleerde gunstige adviezen afwijkt”. Verzoekster kan moeilijk steunen op het vertrouwensbeginsel om thans te argumenteren dat een dergelijke beleidslijn, die haar daarenboven een voordeel zou ontnemen, nageleefd moet worden. Verzoekster heeft immers zelf in het kader van haar toenmalig beroep bij de Raad van State (stuk *3bis* bij haar huidig verzoekschrift) aangevoerd dat “het onaanvaardbaar, willekeurig en in strijd is met de beginselen van behoorlijk bestuur (waaronder het continuïteitsbeginsel) dat de overheid [...] (wanneer verzoekster voldoet aan alle beoordelingscriteria van het Kunstendecreet) stelt dat de musicaldossiers, waarvan zij voorheen bevestigde dat deze vallen onder het (podium)kunstendecreet, niet meer kunnen worden beoordeeld binnen ditzelfde kader, maar daarentegen onder een zogenaamde ‘nieuwe beleidslijn inzake muziekindustrieën’” en dat het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel worden geschonden omdat zij “een rechtmatig vertrouwen mocht hebben in subsidiering, [van zodra] zij kon beantwoorden aan de diverse strenge beoordelingscriteria voorgeschreven in het kunstendecreet”. Verzoekster, die aldus van in het begin zelf, steunend op de beoordelingscriteria van het Kunstendecreet, de rechtmatigheid van de bedoelde

beleidsregel heeft aangevochten, kan zich dan ook niet in een latere zaak, wanneer zij vaststelt dat die beleidsregel niet meer wordt gevolgd bij de volgende subsidieronde, gaan beroepen op de “rechtszekerheid” of betogen dat deze bij haar een rechtmatige verwachting heeft gewekt.

Terecht wijst verwerende partij op de tegenstrijdigheid bij verzoekster “om zich niet neer te leggen bij een beleidsstandpunt, daarop na beroep bij de Raad van State in het gelijk te worden gesteld en vervolgens zich neer te leggen bij een (verouderd en) onrechtmatig bevonden beleidsstandpunt”.

17.4. De Raad van State ziet in die context niet wat verzoekster mocht tegenhouden om, zoals in het verleden, opnieuw een aanvraag voor structurele subsidiëring in te dienen voor de periode 2010-2012 en bij een eventuele nieuwe weigering de wettigheid van de motieven daartoe aan de beoordeling van de rechter voor te leggen. Alvast sedert het arrest nr. 153.326 van 9 januari 2006 is gebleken dat een eventuele weigering door de overheid om musicalverenigingen te subsidiëren op grond van een loutere verwijzing naar een “nieuwe beleidslijn van de cultuurindustrieën”, minstens wat niet-commerciële producties betreft, kans op succes heeft in een geschil bij de administratieve rechter. Het was bijgevolg wel degelijk verzoeksters eigen keuze om ditmaal geen subsidiedossier in te dienen, en zich neer te leggen bij een vermeende “vaste” beleidslijn, waarvan alleszins de wettigheid in het licht van het Kunstendecreet geenszins vaststond.

17.5. Voor zover de grief dan weer wordt teruggebracht tot kritiek als zou verwerende partij plots ook dossiers voor commerciële spektakels toelaten, is de argumentatie niet relevant. Verzoekster beweert nergens zelf een commerciële productie te hebben overwogen, en onderstreept integendeel bij herhaling geen commerciële initiatieven te ontwikkelen en geen commerciële musicalproducent te zijn. Het eventueel niet tijdig op de hoogte zijn van een beleidswijziging om de structurele subsidiëring ruimer open te stellen voor commerciële producties, vermag dan ook niet te verklaren waarom zijzelf na haar eerdere succesrijke acties passief is gebleven.

17.6. Uit wat voorafgaat volgt dat verzoekster niet op goede grond de schending van het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel aanvoert. In die mate is het middel ongegrond.

18. Ook het middelonderdeel met betrekking tot de schending van het gelijkheidsbeginsel, wegens een beweerd eenzijdige mededeling van de gewijzigde beleidslijn aan één musicalproducent, kan om voormelde redenen niet worden aangenomen, daargelaten nog of verzoekster wel aannemelijk maakt dat de Vlaamse overheid “een situatie” heeft gecreëerd waarbij slechts één musicalvereniging werd ingelicht over de plotse wijziging van de door verzoekster veronderstelde beleidslijn.

19. Verzoekster voert ten slotte nog een uitgebreid betoog om vooringenomenheid van de minister bij het subsidiebeleid te suggereren.

In zoverre zij het bewijs van de partijdigheid van de minister geleverd ziet in de benoeming van een nieuw lid van de beoordelingscommissie moet worden vastgesteld dat verzoekster, door zelf geen dossier in te dienen, zich niet eens aan het oordeel van de commissie heeft onderworpen. Bij dit aspect is zij dan ook zonder belang.

In zoverre zij voorts de vooringenomenheid afleidt uit interviews en een toespraak van de minister en in de toekenning van projectsubsidies aan de Music Hall groep, heeft de Raad van State in het arrest nr. 199.456 van 12 januari 2010 eenzelfde kritiek uitgaande van Studio 100 niet ernstig bevonden:

“Op het eerste gezicht bieden deze gegevens niet de voor een schorsing vereiste overtuigingskracht, afgezet immers tegenover het feit, eensdeels, dat de beslissing werd genomen door de voltallige regering en ze is voorbereid door een beoordelingscommissie en het agentschap en, anderdeels, dat verzoekster zelf geen aanvraagdossier heeft ingediend. Met verwerende partij vraagt de Raad zich voorts af welk verwijt de minister treft als hij ‘na het afsluiten van de indieningsperiode vaststelt dat er niet meer dan één organisatie uit de musicalsector zal kunnen worden gesubsidieerd’.”

Verzoekster kan de Raad ook ten gronde niet overtuigen hierover anders te oordelen. Overigens verantwoordt een loutere vrees voor partijdige

behandeling van een aanvraagdossier niet, dat van het indienen dan maar wordt afgezien en zulks des te minder wanneer, het weze herhaald, eerdere inspanningen om subsidies te verwerven wel resultaat hebben opgeleverd.

20. Slotsom van het voorgaande is, dat het vierde middel in geen van zijn onderdelen gegrond is.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 29 maart 2012, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
Pierre Barra,	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Dierk Verbiest